

■ За кадрам

СКРОЗЬ СМЕХ І СЛЁЗЫ — ДА МАРЫ,

альбо Як праходзіць кастынг на шоу «Я спяваю»

Сцэна любіць таленавітых, настойлівых і працавітых. Аднак і без удачы тут не абыйсця. Некаторы фартуна ўсміхнулася на мінулых выхадных на кастынгу праекта «Я спяваю!».

Тэлеканал АНТ вось ужо пяты сезон рытуеца да таго, каб вывесці на сцэну новых юных артыстаў.

Каб даведацца, які шлях трэба прайсці, каб пачуць: «Чакайце! Калі вас выберуць, мы вам патэлефануем!» — мы вырашылі напрысутнічаць на адборы і ўбачыць усе на свае вочы.

Калі ўваходу ў Нацыянальную школу прыгажосці шмат людзей. Мужчына спыняецца ля мяне і запітвае, з кім я прыйшла на конкурс? Я — сама (ну калі не лічыць фатограф), а ён прывёз унучку з Віцебска. І такіх дарослых «груп падтрымкі» было шмат. З'ехаліся з розных гарадоў і абласцей. Мамы і таты хваліліся, мабыць, больш за саміх дзяцей. Сыны з дачкамі таксама перажывалі, некаторыя нават выходзілі ў слёз.

Кастынг для любога артыста — справа не з лёгкіх. На шоу «Я спяваю» проста так таксама не трапіць. Перш за ўсё трэба прайсці вакальны адбор. З чарговым прэтэндэнтам пераступаем парог, і нас сустракаюць выкладчыкі па вакале Аксана Баева і Раман Калодка (каардынатар праекта). Менавіта ад іх вердыкту залежыць, пойдзе кандыдат да наступных дзвярэй альбо адправіцца дадому з надзеяй вярнуцца ў наступны раз.

Дзяўчынка пачынае спяваць. Адно песню, другую, нават трэцюю спробу ёй даюць, але ў выніку ўсе разумеюць, што для праекта пакулы яшчэ вопыт не напрацаваны. Адмовілі. Варта значыць, што адмаўляюць тут нярэдка. А як інакш, калі нехта прыходзіць зусім не падрыхтаваным? Альбо ісці ідуць, а ці трэба ім той конкурс, самі дзеці не ведаюць.

Вось перад выкладчыкамі ўжо іншая дзяўчынка — у сцэнічным касцюме, з вянком на галаве.

— Стань на крыхві і раскавай, што прастыаеўш для нас, — звяртаецца Аксана Баева да юнай спявачкі.

Вывясляецца, што завуць удзельніцу Дарына Хайко, ёй 10 гадоў, і прыехала яна з Гомеля. Потым пачынае выконваць народную песню. Спявае дзяўчынка прыгожа, аднак яе спыняюць і просяць пачаць другі куплет спачатку, дэманструючы, дзе варта браць больш дакладна ноту. Удзельніца бярэ патрэбныя ноты ўслед за настаўнікамі — і праз некалькі імгненняў запаветная жоўтая стужка-«пропуск» на яе руцэ.

...Удзельнікі адбору змяняюць адзін аднаго, то радуючы, то расчароўваючы выкладчыкаў. Бывае ёсць жаданне спяваць, але адчуваецца адсутнасць падрыхтоўкі. А нехта спявае, здаецца, няблага, аднак хваляванне месцамі перашкаджае. Тады просяць паўтарыць за педагогам нейкую

Кастынг для любога артыста — справа не з лёгкіх. На шоу «Я спяваю» проста так таксама не трапіць. Перш за ўсё трэба прайсці вакальны адбор.

Самы прсты спсаб даведацца, што адбываецца за дзвярыма.

музычную фразу, што дапамагае зразумець, ці ёсць у дзіцяці адчуванне музыкі. Часам гэта і выпрацоўвае, і пераконвае даць юным выканаўцам шан.

— Мы глядзім у першую чаргу на вакальныя здольнасці, бо на праекце ў нас мала часу, каб займацца пастаноўкай голаса, — тлумачыць педагог па вакале Аксана Баева. — Стараемся зразумець, ці можна дзіця падрыхтаваць за кароткі час да вы-

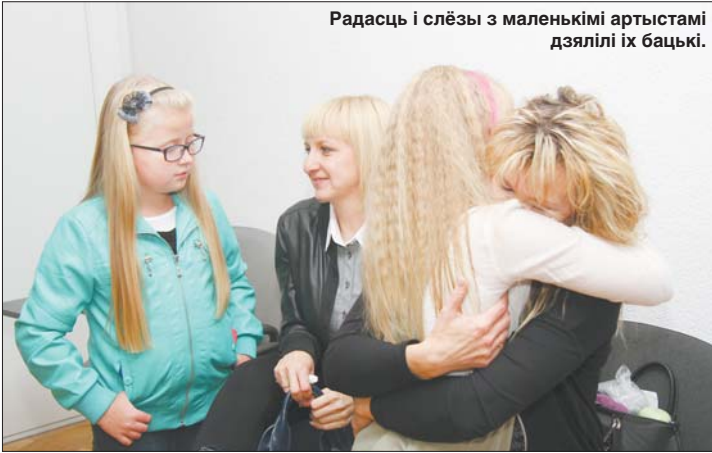
ступлення на вялікай сцэне. На жаль, не можам усіх адабраць, аддаём перавагу самым яркім. ...Зайшла чарговая дзяўчынка і пачала спяваць «Мой родны кут, які ты мне мілы».

— Я нават мелодыю не пазнаю, пачні спачатку яшчэ раз, — просіць педагог.

Выкананне больш нагадвае прачытанне верша са спробай яго праспяваць. На просьбу выканаць нейкую іншую песню дзяўчына ка-

жа, што не падрыхтавала больш нічога. «Дзякуй, але будзем чакаць цябе ў наступны раз».

Відавочна адно: калі ёсць талент і вакальная падрыхтоўка, то і шанц вам абавязкова дадуць. Так, хочацца спадзявацца, што запомняцца журы Ксенія Рэпіна (дзяўчынка спявала, як важна верыць у мару і не адпуськаць яе), Аляксандра Грышкоўска (якая вела народную песню і кампазіцыю ваеннай тэматыкі), Артур Пачтовы (хлопец выконваў песні на італьянскай і англійскай мовах, да таго ж артыстычна рухаўся, усміхаўся).

Радасць і слёзы з маленькімі артыстамі дзялілі іх бацькі.

— Паспехаў табе, толькі не пераігрывай перад журы! — сказала яму на развітанне.

Мы таксама вырашылі пайсці далей за маленькімі артыстамі, якія здабылі свой шчаслівы квітток на першым праслухоўванні. Візіт да псіхалага-рэдактара, варта сказаць, справа не менш адказная. З дзецьмі і бацькамі абмяркоўваюць пытанні, што даць чацця і творчага патэнцыялу дзіцяці, і гісторыі яго сям'і. І вельмі важны аспект, ці гатовы яны расказаць яе на ўсю краіну.

— Мы даём шанц тым, у каго няма іншай магчымасці трапіць на вялікую сцэну. Ёсць розныя катэгорыі сям'яў, якія прыходзяць да нас, але аддаём перавагу праблемным і складаным сітуацыям, — тлумачыць псіхалаг-рэдактар Дар'я Ксянзо-

▲ Маленькі канкурсант з Мінска спадабаўся журы не толькі выдатным выкананнем песні «Venus», але і танцамі, які ён прадумаў сам.

▲ Жоўты бранзалет-пропуск «Я спяваю», магчыма, стаў для Дарыны Хайко білетам на вялікую сцэну.

ва. — Суды прыходзяць дзеці, якія добра спяваюць, а далей імкнёмся высветліць наколькі яны падыходзяць для праекта: па-першае, ці дастаткова камунікабельнае дзіця, па-другое, ці гатовыя родныя суправаджаць і падтрымліваць сына альбо дачку на нашым шоу. Разбіраемся таксама з гісторыяй і праблемамі сям'і, хаця па анкетце, што запўняе кожны ўдзельнік, усё больш-менш зразумела.

Бываюць выпадкі, калі прэтэндэнт не зусім шчырыя, утойваюць нейкія факты пра сябе альбо дамаляваюць тое, чаго няма ў сапраўднасці. Паколькі праект сацыяльнай накіраванасці, то тут імкнуча дапамагаць тым, каму гэта насамрэч неабходна.

Накіроўваемся да, так бы мовіць, апошняй інстанцыі — журы кастынг. Перад дзвярыма чакаюць канкурсанты. А ў пакоі прагляда і праслухоўванне правадзяць музычны кіраўнік праекта

■ Энтузіясты

РАЗМАЎЛЯЦЬ ПА-БЕЛАРУСКУ Ў ПАЎСЯДЗЁННЫМ ЖЫЦЦІ

навучыць жыхарка Гродна Таццяна Сушко

Гродзенская абласная навуковая бібліятэка імя Я. Ф. Карскага на сваім інтэрнэт-сайце (www.grodnolib.by) аб'явіла набор на курсы беларускай мовы на 2014/2015 навучальны год: «Запрашаем усіх, хто жадае навучыцца размаўляць па-беларуску ў паўсядзённым жыцці». З гэтай нагоды карэспандэнт «Звязды» сустрэўся з арганізатарам курсаў Таццянай СУШКО.

Таццяна скончыла беларускамоўную школу ў вёсцы Славацічы Зэльвенскага раёна (цяпер яе ўжо няма — расфарміравана), філалагічны факультэт Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы, магістратуру па спецыяльнасці «Мовазнаўства» і аспірантуру па спецыяльнасці «Беларуская мова».

— Я ўпэўнена, што гэта маё, гэта не прыцягнута «за вушы», каб толькі атрымаць адукацыю дзеля дыплома і ўладкавання на працу. Не, сапраўды было і ёсць вялікае ўнутранае жаданне распаўсюджаць беларускую мову, — кажа Таццяна Сушко. — Зараз я рытуеюся да абароны дысертацыі і, каб практычна прымяніць свае веды, вырашыла арганізаваць курсы беларускай мовы ў Гродне. Чаму? Бо лічу, што той, хто жыве ў Беларусі, павінен ведаць гісторыю і культуру нашай краіны, валодаць беларускай мовай. Мяркую, што гэта вельмі патрэбна ў сучасным грамадстве, дзе мы ўсё больш сустракаемся з праблемамі спажывецкага характару. А тое, што ўзбагачае чалавечую натуру, робіць чалавека культурным, становіцца быццам другарадным. Хаця і не скажам, што гэтыя каштоўнасці ўжо не запатрабаваны.

Прыгадваю нядарні цікавыя выпадкі падчас паездкі ў аўтобусе. Побач са мной сядзеў мужчына і чытаў Бывава. Кажу яму: «Вельмі прыемна, што вы чытаеце беларускамоўную літаратуру». А ён мне адказаў: «Я сюды прыехаў из России и удивился, что местные люди не разговаривают по-белорусски. И мне захотелось самому изучить белорусский язык, поскольку курсов в городе нет. Вот и читаю книги на белорусском языке».

Ведаецца, мне нават стала сорамна, што я, ведаючы беларус-

кую мову, нічога не раблю для людзей, якія маюць патрэбу ў яе вывучэнні. Гэта быў штуршок, каб прапанаваць сваю паслугу ўсім гродзенцам, хто хоча навучыцца размаўляць па-беларуску ў паўсядзённым жыцці. Я так і напісала ў аб'яве. Будзем закрапаць на занятках усе бытавыя сітуацыі, лексіку, якая гэтыя сферы абслугоўвае. Таксама не забудзем пра гісторыю і культуру. Заняткі будуць праходзіць цікава, бо другую палову мяркую зрабіць інтэрактыўнай. Гэта значыць, што тэарэтычныя веды адразу ж замацуем практыкаваннямі.

«Мне падабаецца нават тое, што ў беларускай мове няма нецэнзурнай лексікі. І нават калі б ты хацеў пасварыцца па-беларуску, то ў цябе не надна атрымаецца».

— Курсы разлічаны на жадючых пашырць сваё веданне беларускай мовы ці на тых, хто ёю наогул не валодае?

— Гэта курсы для ўсіх, нават для тых, хто зусім не ведае беларускай мовы. Заняткі будуць пабудаваны так, што загаворыць кожны — было б толькі жаданне. Чаму я так лічу? У людзей, якія нарадзіліся ў нашай мясцовасці, беларускамоўны патэнцыял ужо закладзены. Бо ў многіх прадзедаў, дзядзю, бацькі размаўлялі па-беларуску і яны чулі гэтую гаворку, памятаюць яе. Яны ўжываюць рускую мову, якая, па сутнасці, і не з'яўляецца да канца рускай. Мы, беларусы, карыстаемся мясцовымі варыянтам рускай мовы, які адрозніваецца ад таго, на

акім размаўляюць сапраўдныя носьбіты. Таму нашаму земляку не будзе цяжка загаварыць па-беларуску, калі ў яго сапраўды ёсць жаданне рабіць гэта ў паўсядзённым жыцці.

— А для тых, хто не нарадзіўся ў нашай краіне і хоча вывучыць беларускую мову, гэта таксама не складзе цяжкасцяў. Акрамя тэарэтычных заняткаў, я прапную чытаць беларускую літаратуру, часопісы, газеты. І калі ў чалавека будзе такое жаданне, то ён таксама загаворыць па-беларуску. Мяркую, што людзі, якія прыйдуць на курсы, будуць сапраўды жадаць навучыцца.

Пры гэтым ніякі абмежаванняў па ўзросце для наведвальнікаў курсаў няма.

— Нават для дзяцей?

— Гэтыя курсы разлічаны на

дорослых. Але я таксама зрабіла аб'яву асобна для маленькіх. Пакуль ніводнаго званка яшчэ не было. Але спадзяюся, што людзі, якія прыйдуць на курсы для дорослых, захочуць, каб і іх дзеці навучыліся размаўляць па-беларуску.

— Вас падтрымліваюць сябры і знаёмыя?

— Яны таксама спрабуюць размаўляць па-беларуску. Хаця б са мной, ведаючы, што мне будзе прыемна. А некаторыя, як і я, пачынаюць цвёрда трымацца беларускай мовы. І тым, хто калі не на «траясны» размаўляць, а на літаратурнай мове, то яна вельмі прыгожая, адна з самых мілагучных у свеце. Мне падабаецца нават тое, што ў беларускай мове няма нецэнзурнай лексікі. І нават калі б ты хацеў пасварыцца па-беларуску, то ў цябе не надна атрымаецца.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Даты **Падзеі** **Людзі**

1893 год — нарадзілася (вёска Будслаў, цяпер Мядзельскі раён) Паўліна Вікенцьеўна Мядзёлка, заслужаная дзеячка культуры Беларусі (1966). Унесла значны ўклад у развіццё беларускага тэатральнага мастацтва. Член Віленскага музычна-драматычнага гуртка і Першага таварыства беларускай драмы і камедыі. Адна з першых выканала ролю Паўлінкі ў аднайменнай п'есе Я. Купалы. Арганізавала харавы і драматычны гурткі ў Гродне, у Дзвінскі беларускай гімназіі, у Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі, Будславе. Пісала вершы, пазмы, песні, п'есы. Аўтарка успамінаў. Памерла ў 1974 годзе.

1896 год — нарадзіўся Фрэнсіс Фіцджэральд, амерыканскі пісьменнік. Ён вызначаўся дзіўным поглядам на рэчы і романтичным успрыманнем свету. У 20-я гады мінулага стагоддзя Фіцджэральд быў адным з самых высокааплачаных аўтараў вядомых часопісаў краіны. Але больш за ўсё ён праславіўся як аўтар раманаў пра жыццё Амерыкі. Самы вядомы з іх — «Вя-

лікі Гэтсбі». Працуючы сцэнарыстам Галівуда, Фіцджэральд напісаў рамана пра жыццё гэтай кінафабрыкі — «Апошні магнат». Прабообразам яго галоўнага героя быў вядомы рэжысёр Ірвінг Талберг. За тры гады працы ў Галівудзе пісьменнік напісаў серыю апаўданаў і артыкулаў, у асноўным аўтабіяграфічнага характару, якія былі апублікаваны ўжо пасля яго смерці.

1949 год — 65 гадоў таму нарадзіўся беларускі хірург, доктар медыцынскіх навук (1988), прафесар (1989), ганаровы доктар Масачусецкага тэхналагічнага інстытута (1990). У 1972 годзе скончыў Віцебскі медыцынскі інстытут. Аўтар навуковых прац па дыягностцы, лячэнні і прафілактыцы пасляоперацыйных ускладненняў пры язвавай хворобе дванаццаціперснай кішкі, у пластывай хірургіі. Прапанаваў спосабы пратэзавання трахеі.

Было сказана

Стэфанія СТАНЮТА, народная артыстка Беларусі:
«Калі не цікава з самім сабою — не цікава і іншым з табою».

Тэма вандровак і прыгод знаходзіць рэальнае адлюстраванне ў жыцці гэтых людзей. Чытанне авантурных раманаў, разважанні аб гераічным лёсе, наведванне незнаёмых краін і гарадоў — гэтыя віды дзейнасці выклікаюць у іх надзвычайна цікавасць. Ім вельмі цяжка дагледзіць у сямейных пытаннях, з імі цяжка знайсці агульныя пункты гледжання і размаўляць на іх мове, таму што яны патрабуюць залішняй увагі да сябе. Большасць з іх маюць гуманітарны склад розуму. Некаторыя могуць лічыць іх дзіўнымі, але тым не менш яны сапраўды верныя сябры са шчырым сэрцам. Яны дазваляюць іншым адчуць прыгажосць жыцця, што само па сабе ўжо не дрэнна.

СЁННЯ

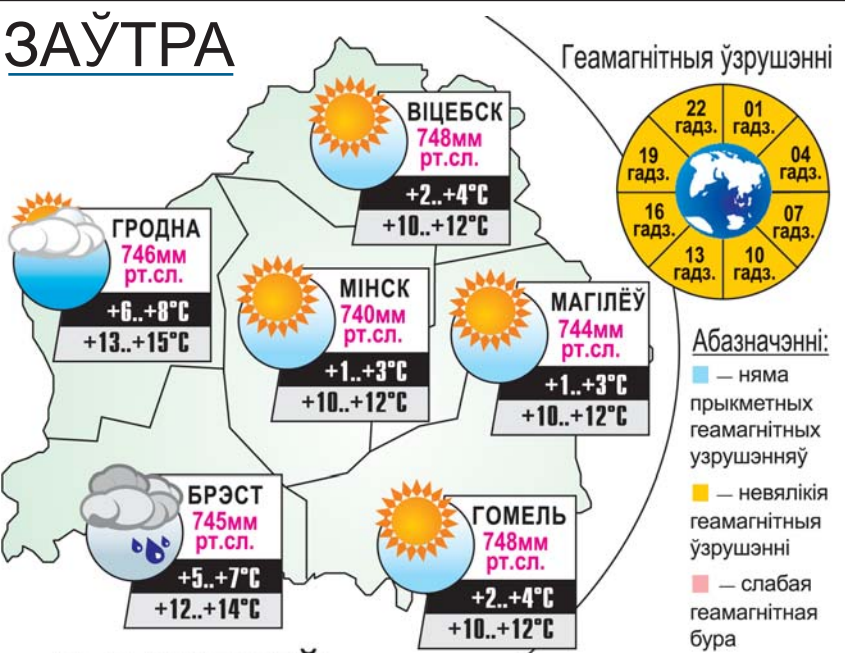
Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.58	19.04	12.06
Віцебск	6.48	18.53	12.05
Магілёў	6.48	18.54	12.06
Гомель	6.45	18.50	12.05
Гродна	7.14	19.19	12.05
Брэст	7.14	19.20	12.06

Месяц
Маладзкі у 19.13.
Месяц у сузор'і Шалей.

Імяніны
Пр. Віктара, Дамітрыя, Мікалая, Сяргей, К. Марыны, Яніны, Герарда, Германа, Тодара.

ЗАЎТРА

ВАРШАВА +7...+9°C	КІЕЎ +11...+13°C	РЫГА +12...+15°C
ВІЛЬНЮС +12...+14°C	МАСКВА +11...+13°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +11...+13°C

УСМІХНЕМСЯ

Муж, назіраючы, як жонка раскладвае касметыку, вырашыў высветліць, што і для чаго ёй трэба. Тая тлумачыць:

— Ну вось глядзі: спачатку мыюся пенкай, потым — скраб; далей — тонік, крем, аснова для макіяжу, танальны крем, а затым пудра.

— А навошта ўсё гэта?
— Каб атрымаўся натуральны колер твару.

У сяброўкі ўкралі ліхтарык, які яна сама ўкрала. Такіх абурэнняў я яшчэ ніколі не чула...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №129 А Д 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙСКІХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыйны — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзяленні за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовыя самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыя: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; **ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,**

e-mail: info@zviazda.minsk.by; **РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by**

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, прызначаныя гэтым значком, носьця рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.051. Індэкс 63850. Зак. № 3905.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 **Нумар падпісаны ў 19.30**

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 **23 верасня 2014 года.**